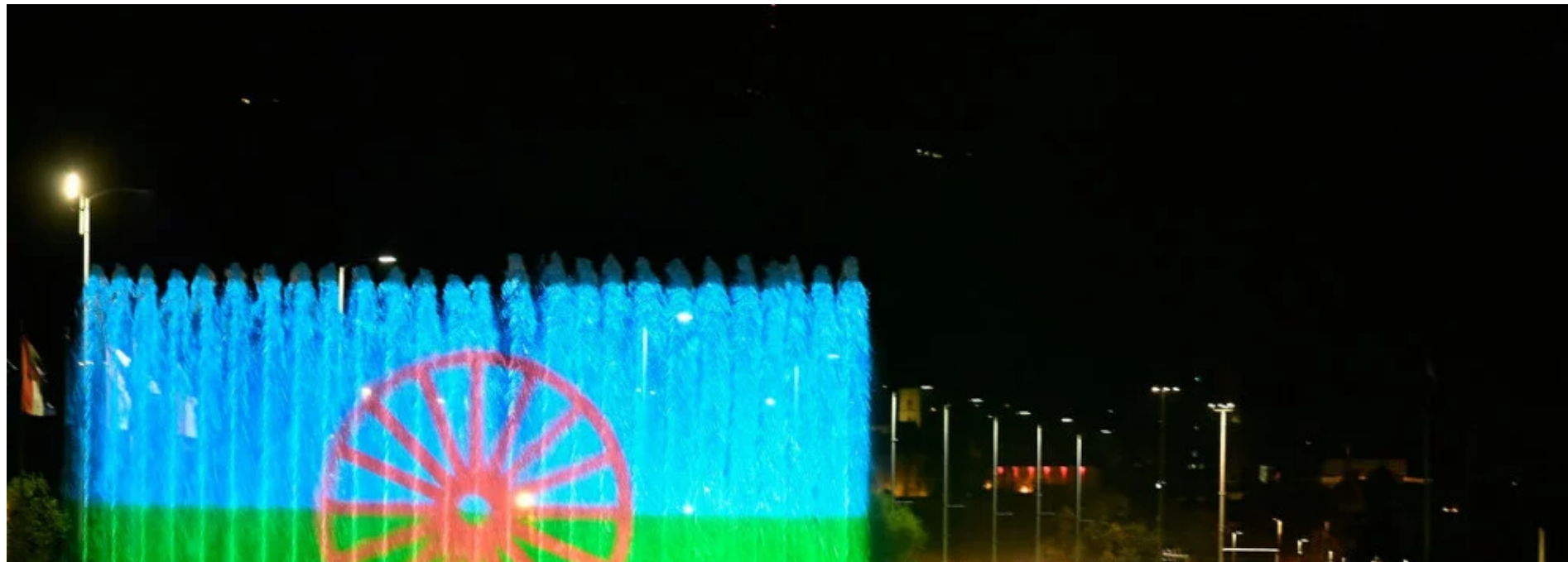

TEŠKO JE RUŠITI ZIDOVE

Zašto sam morao obrisati tekst: "Molim te, molim te, makni ga!"

Piše **Saša Vejnović**, 30. studenoga. 2023. @ 22:00

Ilustracija

Foto: Ronald Gorsic/Cropix

Bio je to sasvim običan tekst u sklopu serijala o Romima koji ruše stereotipe i predrasude, jedna u nizu pozitivnih i inspirirajućih priča. A onda je zazvonio mobitel.

"Molim te, molim te, makni tekst. Učini mi to, molim te, imam ću velikih problema", govorio mi je **poznati glas iz slušalice**. Bio je iskreno uznemiren i svaki moj pokušaj da otkrijem u čemu je točno problem padao je u vodu.

U tekstu **ništa nije netočno, ništa izmišljeno, ništa preuveličano**, potvrdio mi je i taj mladić. Sve što me u razgovoru molio da ne spomenem zaista nisam spomenuo – složio se i s tim. Nisam napisao i neke detalje za koje mi nije rekao da ih ne napišem, ali sam procijenio da bi zbog njih zaista mogao imati problema.

Tekst je bio pozitivan, trebao je biti još jedna kap u ovom našem moru razumijevanja drugog i drugačijeg. Kap koja je trebala pomoći da se potope stereotipi i predrasude, ali i da pomogne onima koji misle da je ostvarivanje snova namijenjeno nekom drugom.

PROČITAJTE I OVO

START S DEBELIM MINUSOM

Toj smo djeci svi pucali u noge odmah nakon poroda: "Prestravljeni tamnoputi dječčić nije primijetio moje suze..."

Pokušao sam zajedno s njim pronaći dijelove koji su mu sporni, zbog kojih bi, kako kaže, mogao imati velikih problema. Da ga promijenim, ublažim, obrišem... što god treba, ni ja mu nisam htio nauditi svojim tekstom, naprotiv.

Ispostavilo se da je htio bar desetak promjena. Ništa netočno, ništa izmišljeno, sve su to bile njegove riječi. Pristao sam i na to.

Svejedno, opet je tražio da tekst obrišem. I obrisao sam ga.

A on je bio jedan od rijetkih mladih ljudi koji je uopće pristao ispričati nam svoju priču za serijal o Romima koji su se uspjeli izdići iz stereotipa i pobijediti silno snažne predrasude koje guše naše društvo.

PROČITAJTE I OVO

ODVRATNE PREDRASUDE

Vedrana je doživjela ono što ne smije niti jedno dijete: "Ti znaš da Cigane treba pred zid"

Tijekom stvaranja serijala pokazalo se da će biti vrlo teško dobiti priču od nekoga tko je krenuo iz izoliranog romskog naselja. A nije da nismo pokušavali. Primjerice, ime jedne djevojke spomenulo je više naših sugovornika, imali su za nju samo riječi hvale. Bez razmišljanja je odbila svoju životnu priču podijeliti ovako javno. Badava uvjerenja da bi time mogla pomoći i svojim sunarodnjacima kojima nedostaje samopouzdanja.

Pokušavali smo i preko posrednika nagovoriti neke druge, također ljude čija je borba započela još u nekom međimurskom blatu i koji su se uspjeli obrazovati i krvavo se izboriti za sve ono što je drugoj djeci servirano na pladnju. Redom su se odbijali sastati sa mnom.

PROČITAJTE I OVO

BORBA S PREDRASUDAMA

Sa 6 godina shvatila je da je drukčija, ali to je dugo skrivala od svih: "Opsovao mi je mater, ali nešto me drugo najviše zaboljelo"

Zanimljivo je i da se nitko od onih koji su pristali na razgovor fizički ne ističe od većine stanovništva. Svijetla put osigurala im je ugodnije odrastanje nego djeci čije porijeklo nije enigma ni najpovršnijem šovinistu.

Ipak, većina njih više se puta susrela s uvredama i omalovažavanjem. I dok su ih uvrede dirnule onako ljudski, to omalovažavanje u njima je probudilo inat. Štoviše, gotovo redom tvrde da ih je upravo to guralo naprijed i da bez toga vjerojatno ne bi bili na mjestu na kojem su sad.

PROČITAJTE I OVO

KOMENTAR ZAPALIO FITILJ

Prst sudbine odveo je na krivi ulaz i odredio joj život: "Rekla sam si tad - nećeš nikad više čuti takvu rečenicu"

I baš svaki od njih ima bar dva ključna profesora. Grozno zvuči što su im osjećaj manje vrijednosti pokušali nametnuti pojedini profesori u školama i na fakultetima. Ali imaju i onog drugog, omiljenog profesora na čiji im se spomen usne razvuku u veliki osmijeh, a oči malo više zasjaje. Baš ih je taj znao ohrabriti kad je trebalo, pružiti im nadu, pridržati ih kad posrnu i puniti im samopouzdanje.

Zajedničko svim mojim sugovornicima je i to što ne misle da je samo većinski narod kriv za loš položaj Roma. Krivnju dijele na obje strane, najčešće u jednakim omjerima. Svjesni su da se ništa ne može promijeniti, ako i Romi i oni koji to nisu ne učine dodatni napor. I svi vjeruju da su promjene moguće.

Ako se zbog bar jednog od ovih tekstova poneki romski dječak ili djevojčica ohrabre da postanu kirurzi, astronauti, možda suci ili fizičari, a ostali im se počnu obraćati s više srca i duše, ovaj se serijal može zvati uspješnim.

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.